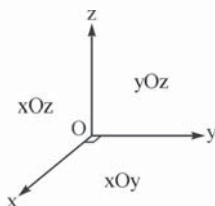

بردارها

● دستگاه مختصات سه‌بعدی، از سه محور دوجه‌دو عمود بر هم، به نام‌های محور x ها، محور y ها و محور z ها (Ox ، Oy ، Oz) تشکیل شده است. محل تلاقی این سه محور را O ، مبدأ مختصات، می‌نامیم: $O = (0, 0, 0)$. این دستگاه هم‌چنین سه صفحه به نام‌های xOy ، xOz و yOz نیز دارد: آن‌ها هم دوجه‌دو بر هم عمودند! مختصات هر نقطه در این دستگاه، با یک سه‌تایی مرتب معرفی می‌شود، مؤلفه‌ی هر نقطه را به ترتیب طول، عرض و ارتفاع نقطه می‌گوییم؛ مثل: $M = (-2, 3, 4)$

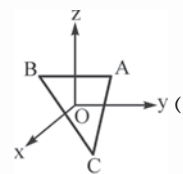
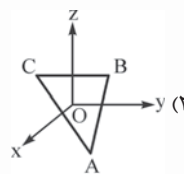
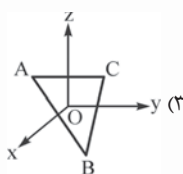
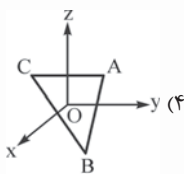

● محور x ها، y ها و z ها، هر کدام، دارای راستا و جهت هستند. در دستگاه مختصات سه‌بعدی ۸ ناحیه وجود دارد. معمولاً شکل دستگاه مختصات فضایی را در حالتی که x ، y و z مثبت‌اند، به صورت مقابل می‌کشیم:

● برای نشان دادن نقطه‌ی $A = (x_0, y_0, z_0)$ در دستگاه مختصات، به صورت زیر عمل می‌کنیم: از O به اندازه‌ی x_0 و در راستای محور x ها (و با توجه به علامت آن) حرکت می‌کنیم، بعد از همان‌جا، به اندازه‌ی y_0 در راستای محور y ها، یا به راست یا به چپ (برحسب علامت y_0) حرکت می‌کنیم، در آخر هم به اندازه‌ی z_0 در راستای محور z ها!

۱- نقطه‌های $A = (2, 3, 4)$ ، $B = (-1, -2, 2)$ و $C = (3, 2, -1)$ رأس‌های مثلثی هستند. این مثلث در دستگاه مختصات به کدام صورت

است؟

● نقطه‌ای را که روی محورها یا صفحه‌های مختصات قرار بگیرد، «نقطه‌ی خاص» می‌گوییم. در این جور نقطه‌ها، حداقل یک مؤلفه‌ی صفر وجود دارد. اگر نقطه‌ای، یک مؤلفه‌ی صفر داشته باشد، روی یکی از صفحه‌های مختصات قرار دارد، برای فهمیدن اسم این صفحه، از سه متغیر x ، y و z ، متغیری را که صفر است، نخوانید!

این جوری:

$A = (a, b, 0)$	$A = (a, 0, c)$	$A = (0, b, c)$
روی صفحه xy	روی صفحه xz	روی صفحه yz

همچنین اگر نقطه‌ای دو مؤلفه‌ی صفر داشته باشد، روی یکی از محورهای مختصات قرار گرفته است. برای فهمیدن اسم این محور، دو متغیری که صفر هستند، را نخوانید! این جوری:

$A = (0, 0, c)$	$A = (0, b, 0)$	$A = (a, 0, 0)$
روی محور z	روی محور y	روی محور x

۲- نقطه‌ی $A = (n^2 - n, 1, 2n - 1)$ روی صفحه‌ی yOz و نقطه‌ی $B = (m - 3, 2m, n^2 + 3n + 2)$ روی محور y ها قرار دارند. مقدار $m + n$ کدام است؟

- ۱) ۱   ۲) ۳   ۳) -2 ۴) ۲

اگر $A = (x_1, y_1, z_1)$ و $B = (x_2, y_2, z_2)$ ، دو نقطه در فضا باشند، فاصله‌ی بین این دو نقطه، یا طول پاره‌خط AB ، برابر است با:

$$|AB| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2}$$

۳- نقطه‌ای از محور z ها که به فاصله‌ی ۶ از نقطه‌ی $A = (2, 4, -1)$ قرار دارد، کدام است؟

- ۱) $(0, 0, 5)$ ۲) $(0, 0, -3)$ ۳) $(0, 0, -5)$ ۴) $(0, 1, 3)$

فاصله‌ی نقطه‌ی $A = (x_0, y_0, z_0)$ تا مبدأ مختصات می‌شه $\sqrt{x_0^2 + y_0^2 + z_0^2}$. خب مبدأ $O = (0, 0, 0)$ است و $|OA|$ هم می‌شه همین دیگه!

۴- فاصله‌ی نقطه‌ی $A = (m, -2m, 2m)$ تا مبدأ مختصات، برابر ۹ است. مجموع مؤلفه‌های نقطه‌ی $B = (m - 2, m + 1, 3m)$ کدام می‌تواند باشد؟

- ۱) -14 ۲) -16 ۳) ۲۴   ۴) ۱۶

تصویر نقطه‌ی $A = (a, b, c)$ روی محورها و صفحه‌های مختصات:

تصویر روی محور x ها	تصویر روی محور y ها	تصویر روی محور z ها	تصویر روی صفحه xy	تصویر روی صفحه xz	تصویر روی صفحه yz
$A' = (a, 0, 0)$	$A' = (0, b, 0)$	$A' = (0, 0, c)$	$A' = (a, b, 0)$	$A' = (a, 0, c)$	$A' = (0, b, c)$

برای تصویر کردن یک نقطه روی هر محور یا صفحه‌ی مختصات، به جای متغیری که اسمش نیومده، صفر بذارید و به بقیه‌ی متغیرها هم دست نزدیک!

۵- اگر نقطه‌ی B ، تصویر نقطه‌ی $A = (3, 5, 1)$ روی محور Oy و نقطه‌ی C تصویر نقطه‌ی A روی صفحه‌ی xOz باشد، در این صورت طول پاره‌خط BC کدام است؟

- ۱) $\sqrt{10}$ ۲) $\sqrt{34}$ ۳) $\sqrt{26}$ ۴) $\sqrt{35}$

قرینه‌ی نقطه‌ی $A = (a, b, c)$ ، نسبت به محورهای مختصات، این جوری می‌شه:

قرینه نسبت به محور x ها	قرینه نسبت به محور y ها	قرینه نسبت به محور z ها
$A'' = (a, -b, -c)$	$A'' = (-a, b, -c)$	$A'' = (-a, -b, c)$

نقطه رو نسبت به هر محوری که خواستی قرینه کنی، متغیری که اسمش نیومده رو در به منفی ضرب کن! یعنی به منفی ضرب کن در متغیری که نیست و به بقیه‌ی متغیرها هم کاری نداشته باش!

۶- هرگاه $A = (1, 2, -3)$ ، $B = (-1, 2, 4)$ و A_1 قرینه‌ی A نسبت به محور x ها و B_1 تصویر B روی صفحه‌ی xOy باشند، فاصله‌ی A_1 تا B_1 چه قدر است؟

- ۱) $\sqrt{10}$ ۲) $\sqrt{17}$ ۳) $\sqrt{24}$ ۴) $\sqrt{29}$

● قرینه‌ی نقطه‌ی $A = (a, b, c)$ ، نسبت به صفحات مختصات:

قرینه نسبت به صفحه‌ی xOy	قرینه نسبت به صفحه‌ی xOz	قرینه نسبت به صفحه‌ی yOz
$A'' = (a, b, -c)$	$A'' = (a, -b, c)$	$A'' = (-a, b, c)$

یعنی منفی رو ضرب کن در متغیری که اسمش نیومده است!

۷- قرینه‌ی نقطه‌ی $A = (a, 2, 1-a)$ ، نسبت به محور x ها تا نقطه‌ی $B = (-2, -1, a+1)$ فاصله‌ای برابر $\sqrt{5}$ دارد. مجموع مؤلفه‌های قرینه‌ی نقطه‌ی $C = (-a, \frac{a}{3}, 1)$ نسبت به صفحه‌ی xOz کدام است؟

۲ (۱)   -۴ (۲)   -۲ (۳)   ۴ (۴)

پیدا کردن معادله‌ی مکان هندسی در هندسه‌ی تحلیلی، خیلی ساده است: به جای کلمات «مکان هندسی نقاطی در فضا که ...» بذارید $M = (x, y, z)$ ، بعدش شرطی رو که تست گفته، واسه نقطه‌ی M اجرا کنید تا به رابطه بین x ، y و z به دست بیاد! راستی اگه «مکان هندسی نقاطی در صفحه ...» بود، باید $M = (x, y)$ بگیری!

۸- معادله‌ی مکان هندسی نقاطی از فضا که به فاصله‌ی $\sqrt{5}$ از نقطه‌ی $P = (-1, -2, 1)$ قرار دارند، کدام است؟

$$\begin{aligned} x^2 + y^2 + z^2 - 2x + 4y + 2z + 1 &= 0 & (1) \\ x^2 + y^2 + z^2 + 2x + 4y + 2z + 1 &= 0 & (2) \\ x^2 + y^2 + z^2 + 2x + 4y - 2z + 1 &= 0 & (3) \\ x^2 + y^2 + z^2 + 2x + 4y - 2z + 1 &= 1 & (4) \end{aligned}$$

● برای پیدا کردن فاصله‌ی نقطه‌ی $A = (a, b, c)$ تا محورهای مختصات، به صورت زیر عمل کنید:

فاصله تا محور x ها	فاصله تا محور y ها	فاصله تا محور z ها
$\sqrt{b^2 + c^2}$	$\sqrt{a^2 + c^2}$	$\sqrt{a^2 + b^2}$

خب، می‌دونی که فاصله‌ی A تا مبدأ می‌شه $\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}$! حالا تو برای فاصله‌ی نقطه تا محورها، فقط متغیرهایی رو که اسمشون نیومده (!) تو این فرمول بنویس ...

۹- فاصله‌ی نقطه‌ی $A = (\alpha, \beta, 3\alpha)$ از محور x ها، دو برابر فاصله‌ی آن از محور z هاست. در این صورت کدام گزینه درست است؟

$\alpha = \beta = 0$ (۱) $5\alpha^2 = 3\beta^2$ (۲) $5\alpha^2 = 3\beta$ (۳) $3\alpha^2 = 5\beta^2$ (۴)

● فاصله‌ی نقطه‌ی $A = (a, b, c)$ تا صفحه‌های مختصات: (قدمطلق متغیری که اسمش نیومده!)

فاصله تا صفحه‌ی xOy	فاصله تا صفحه‌ی yOz	فاصله تا صفحه‌ی xOz
$ c $	$ a $	$ b $

۱۰- فاصله‌ی نقطه‌ی $A = (-2, 4, m-1)$ تا صفحه‌ی xOy ، برابر ۳ است. در این صورت فاصله‌ی نقطه‌ی $B = (2m-1, 2, m^2-1)$ تا صفحه‌ی yOz کدام است؟ ($m < 0$)

۳ (۱)   ۵ (۲)   ۹ (۳)   ۴ (۴)

● اگر مختصات سه نقطه در فضا داده شده باشد و نوع مثلث حاصل با آن سه نقطه، خواسته شود، طول سه ضلع مثلث را بیابید: هر سه مساوی بود، متساوی‌الاضلاع است، دوتا مساوی، یعنی متساوی‌الساقین. اگر در رابطه‌ی فیثاغورس صدق کنند، قائم‌الزاویه هم خواهد بود.

۱۱- نقطه‌های $A = (5, 1, 5)$ ، $B = (4, 2, 2)$ و $C = (-3, -2, 1)$ رأس‌های یک مثلث‌اند. این مثلث چه نوع مثلثی است؟

(۱) متساوی‌الساقین   (۲) متساوی‌الاضلاع   (۳) قائم‌الزاویه   (۴) قائم‌الزاویه‌ی متساوی‌الساقین

● چند ویژگی از طول (اندازه):

۱ $|AB| = |BA|$ ؛ جابه‌جایی!

۲ $|AB| = 0 \Leftrightarrow A = B$ ، یعنی اگه نقطه‌ی A روی B باشه، طول پاره‌خط صفر می‌شه! فقط همین به حالت!

۳ $|AB| + |BC| \geq |AC|$ ، وقتی A ، B و C روی یک خط راست باشند، $|AB| + |BC| = |AC|$ و گرنه علامت بزرگ‌تر برقرار می‌شه، که خب نامساوی

حمار خودمونه!

۱۲- اگر $A = (3, 2, 2)$ و $B = (1, 0, 1)$ دو نقطه در فضا بوده و C نیز دلخواه باشد، مینیمم مقدار $|AC| + |BC|$ کدام است؟

- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

اگر نقطه‌ی M ، وسط پاره‌خط AB باشد، در این صورت مختصات نقطه‌ی M به صورت زیر خواهد بود.

$$M = \left(\frac{x_A + x_B}{2}, \frac{y_A + y_B}{2}, \frac{z_A + z_B}{2} \right)$$

این جوری یادتون باشه بهتره: $M = \frac{A+B}{2}$!

تعجب نکنید؛ جمع دوتا نقطه‌ی A و B به صورت مؤلفه به مؤلفه انجام می‌شه، بعدش هم تمام مؤلفه‌ها تقسیم بر ۲ ...

۱۳- اگر $A = (1, -2, -1)$ ، $B = (1, 2, m)$ و $C = (3, 2, 2)$ رئوس مثلث ABC بوده و طول میانه‌ی CM در این مثلث، ۳ باشد، در این صورت فاصله‌ی نقطه‌ی B تا مبدأ کدام می‌تواند باشد؟

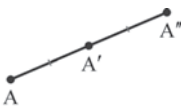
- ۱ (۱) $2\sqrt{6}$ ۲ (۲) $2\sqrt{3}$ ۳ (۳) $\sqrt{13}$ ۴ (۴) $3\sqrt{6}$

اگر نقطه‌ی D ، روی پاره‌خط AB قرار داشته باشد به طوری که $\overline{AD} = \frac{m}{n} \overline{BD}$ (میگن D پاره‌خط AB را به نسبت معلوم $\frac{m}{n}$ تقسیم کرده!)؛

بنویسید $n\overline{AD} = m\overline{BD}$ و بعدش $D = \frac{nA - mB}{n - m}$ ، اینم یعنی پیدا کردن D ...

۱۴- نقاط $A = (-1, -1, 2)$ ، $B = (-1, -6, 2)$ و M در رابطه‌ی $3\overline{MA} = 2\overline{BM}$ صدق می‌کنند. مختصات M کدام است؟

- ۱ (۱) $(-1, -1, 2)$ ۲ (۲) $(-1, -3, 2)$ ۳ (۳) $(-1, 3, -2)$ ۴ (۴) $(-3, -1, 2)$

اگر بخواهید قرینه‌ی نقطه‌ی A را نسبت به نقطه‌ی A' به دست بیاورید، از A به A' وصل می‌کنید و به اندازه‌ی خودش امتداد می‌دهید. در هندسه‌ی تحلیلی برای یافتن A'' ، یعنی همان نقطه‌ی قرینه، بنویسید $A'' = 2A' - A$.

۱۵- قرینه‌ی نقطه‌ی $A = (-1, 2, 3)$ نسبت به نقطه‌ی $(-2, -1, 1)$ ، نقطه‌ی B است. مجموع مؤلفه‌های B کدام است؟

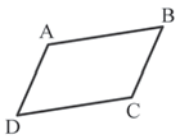
- ۱ (۱) -8 ۲ (۲) -7 ۳ (۳) -6 ۴ (۴) -4

اگر A ، B و C سه رأس مثلث ABC در فضا باشند، در این صورت مختصات نقطه‌ی هم‌رسی میانه‌ها، که مرکز ثقل مثلث می‌باشد، از این رابطه به دست

میاد: $G = \frac{A+B+C}{3}$

۱۶- مختصات سه رأس مثلث ABC و $G = (2, 1, 7)$ محل تلاقی سه میانه‌ی آن است. حاصل $4m - n$ کدام است؟

- ۱ (۱) 1 ۲ (۲) -4 ۳ (۳) -7 ۴ (۴) -11

اگر A ، B ، C و D چهار رأس متوالی از یک متوازی‌الاضلاع باشند، اون وقت $A + C = B + D$ ، یعنی جمع رئوس روبه‌رو با هم مساوی است.

اصلاً براساس اسم متوازی‌الاضلاع، این‌جوری جمع کن: اولی و سومی مساوی با دومی و چهارمی!

۱۷- $A = (5, -1, 0)$ ، $C = (a + b, -3a - 6b, 5)$ ، $B = (4, 6, 3)$ و $D = (3, -4, 2)$ رئوس متوازی‌الاضلاع $ABCD$ هستند. مقدار ab کدام است؟

- ۱ (۱) -12 ۲ (۲) 15 ۳ (۳) -15 ۴ (۴) 12

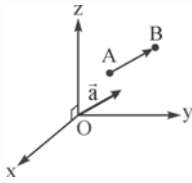
۱۸- هرگاه $M = (-2, 3, 1)$ ، $N = (2, -2, 6)$ و $P = (0, -1, 2)$ و Q چهار رأس متوازی‌الاضلاع $MNPQ$ باشند، مجموع فواصل نقطه‌ی Q از سه محور مختصات، کدام است؟

- ۱ (۱) $10 + 8\sqrt{2}$ ۲ (۲) 14 ۳ (۳) $10 + 4\sqrt{2}$ ۴ (۴) 16

● بردار، از نظر هندسی یک پاره‌خط جهت‌دار است (که معمولاً شروعش را مبدأ مختصات می‌گیریم).

اما از نظر تحلیلی، بردار یک سه‌تایی مرتب است؛ بردارها را با حروف کوچک نمایش می‌دهیم؛ مثل $\vec{a} = (2, -1, 3)$.

سه‌تایی داده‌شده برای بردار مختصات نقطه‌ی انتهایی آن است، ابتدای آن هم که مبدأ است. یعنی $\vec{OA} = \vec{a} = (2, -1, 3)$!

● اگر A ابتدا و B انتهای پیکان $\vec{AB}$ باشد، بردار موازی، مساوی و هم‌جهت با $\vec{AB}$ را به صورت $\vec{AB} = B - A$ به دست می‌آوریم و $\vec{a}$ می‌نامیم. بنابراین معلوم می‌شه $\vec{BA} = -\vec{AB}$!

۱۹- اگر پیکان $\vec{AB}$ با بردار $\vec{a} = (1, -1, 3)$ هم‌ارز بوده و $A = (2, 1, -5)$ باشد، در این صورت مختصات نقطه‌ی B کدام است؟

- (۱) $(-1, -2, 8)$ (۲) $(3, 0, -2)$ (۳) $(1, 2, -8)$ (۴) $(-3, 0, 2)$

۲۰- فرض کنید $A = (2, 0, -1)$ ، $B = (2, -5, 4)$ و $2\vec{AM} + 3\vec{BM} = 3\vec{AB}$ در این صورت مختصات M کدام است؟

- (۱) $(-2, -6, -5)$ (۲) $(-2, 6, -5)$ (۳) $(2, 6, 5)$ (۴) $(2, -6, 5)$

● طول بردار $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$ ، برابر است با $|\vec{a}| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}$. خب فاصله تا مبدأست دیگه!

۲۱- به ازای کدام مقدار m، طول بردار $\vec{a} = (2, m-1, -m)$ برابر ۳ است؟

- (۱) $-1, 2$ (۲) $1, -2$ (۳) $1, 2$ (۴) $-2, -1$

● وضعیت مؤلفه‌های برداری که بر محورها یا صفحه‌های مختصات عمود است، به صورت زیر می‌باشد ($\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$):

عمود بر محور x ها	عمود بر محور y ها	عمود بر محور z ها	عمود بر صفحه xOy	عمود بر صفحه yOz	عمود بر صفحه xOz
$\vec{a} = (0, a_2, a_3)$	$\vec{a} = (a_1, 0, a_3)$	$\vec{a} = (a_1, a_2, 0)$	$\vec{a} = (0, 0, a_3)$	$\vec{a} = (a_1, 0, 0)$	$\vec{a} = (0, a_2, 0)$

● این‌جوری فکر کن: بردار بر هر محور یا صفحه‌ای که عمود باشد، متغیرهای همان محور (یا صفحه) در بردار صفر هستند!

● اگر بردار بر محوری عمود باشد، با صفحه‌ی عمود بر آن محور موازی است؛ مثلاً بردار عمود بر محور y ها، با صفحه‌ی xOz موازی است.

۲۲- اگر بردار $\vec{a} = (2m-4, 2m, 3)$ بر محور x ها عمود باشد، طول بردار a کدام است؟

- (۱) ۳   (۲) ۴   (۳) ۵   (۴) ۶

۲۳- اگر بردار $\vec{a} = (m-2, m+n, 1-m)$ با محور Ox موازی باشد، حاصل $2m-n$ کدام است؟

- (۱) -1 (۲) ۱   (۳) ۲   (۴) ۳

● دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b}$ را مساوی می‌گوییم، هرگاه مؤلفه‌های نظیر آن‌ها، برابر باشند، این‌جوری که اگر $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$ و $\vec{b} = (b_1, b_2, b_3)$ ، اون وقت:

$$\vec{a} = \vec{b} \Leftrightarrow (a_1 = b_1, a_2 = b_2, a_3 = b_3)$$

از نظر هندسی هم، دو بردار را که هم‌راستا، هم‌جهت و هم‌اندازه باشند، مساوی می‌گویند ...

۲۴- اگر $A = (2, 0, -m)$ و $B = (-2m, n-2, -1)$ بوده و $\vec{u} = (n-1, -2m-1, n-5)$ و داشته باشیم $\vec{BA} = \vec{u}$ ، در این صورت مقدار

mn کدام است؟

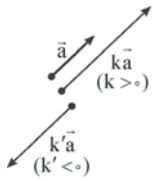
- (۱) ۶   (۲) ۵   (۳) -5 (۴) -6

● اگر $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$ یک بردار بوده و k نیز عددی حقیقی باشد، $k\vec{a}$ را ضرب عدد در بردار می‌گوییم. از نظر تحلیلی، k در تک‌تک مؤلفه‌های بردار

$\vec{a}$ ، ضرب می‌شود، این‌جوری: $k\vec{a} = (ka_1, ka_2, ka_3)$!

۲۵- هرگاه $\vec{a} = (m+1, n, p-1)$ و $\vec{b} = (6n, 2m+n, 1-n)$ و نیز $\vec{b} = 3\vec{a}$ است. در این صورت $m+n+p$ در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) ۴   (۲) ۳   (۳) ۲   (۴) ۱

از نظر هندسی، بردار $k\vec{a}$ همواره با $\vec{a}$ موازی است و چنانچه $k > 0$ باشد، $k\vec{a}$ با $\vec{a}$ هم‌جهت نیز می‌باشد. در صورتی که $k < 0$ باشد، $k\vec{a}$ با $\vec{a}$ غیرهم‌جهت است ولی هنوز موازی‌اند!

۲۶- زاویه‌ی بین بردارهای $\frac{\vec{a}}{|\vec{b}|}$ و $|\vec{a}|$ ، در کدام بازه قرار می‌گیرد؟

- (۱) $[0, \frac{\pi}{3})$ (۲) $[\frac{\pi}{3}, \frac{\pi}{2})$ (۳) $(\frac{\pi}{3}, \frac{2\pi}{3})$ (۴) $(\frac{2\pi}{3}, 2\pi)$

طول بردار $k\vec{a}$ ، $k|\vec{a}|$ برابر اندازه‌ی $\vec{a}$ می‌باشد. یعنی $|k\vec{a}| = |k||\vec{a}|$.

رابطه‌ی بالا یه دیدگاه تستی داره! عدد رو می‌تونوی وقتی تو بردار ضرب شده، به صورت مثبت، از اندازه خارجش کنی ...!

۲۷- اگر $|\vec{a}| = 4$ باشد، اندازه‌ی بردار $-\frac{1}{2}\vec{a}$ کدام است؟

- (۱) ۱   (۲) ۲   (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۸

در ضرب «عدد در بردار» (همون $k\vec{a}$ خودمون!) چنانچه $k = -1$ فرض شود، بردار $-\vec{a}$ ساخته می‌شود. این بردار قرینه‌ی $\vec{a}$ نامیده می‌شود. $-\vec{a}$ هم‌اندازه و موازی $\vec{a}$ است ولی در خلاف جهت $\vec{a}$ ، یعنی: $\vec{a} + (-\vec{a}) = \vec{0}$! راستی $\vec{0} = (0, 0, 0)$ است!

۲۸- دو بردار غیرصفر $\vec{a}$ و $\vec{b}$ در رابطه‌ی $\vec{a} + \vec{b} = \vec{0}$ صدق می‌کنند، حاصل $||\vec{a}| \vec{b} - \vec{b} \vec{a}||$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}|\vec{a}|^2$ (۲) $2|\vec{b}|^2$ (۳) $-2|\vec{b}|^2$ (۴) ۰

اگر $\vec{a}$ و $\vec{b}$ دو بردار باشند، جمع و تفاضل آن‌ها، به صورت $\vec{a} + \vec{b}$ و $\vec{a} - \vec{b}$ نشان داده می‌شود. برای محاسبه‌ی هر کدام از آن‌ها، به ترتیب مؤلفه‌های $\vec{a}$ و $\vec{b}$ را نظیر به نظیر با هم جمع و یا از هم کم کنید! این جوری:

$$\vec{a} = (a_1, a_2, a_3) \quad , \quad \vec{b} = (b_1, b_2, b_3) \Rightarrow \begin{cases} \vec{a} + \vec{b} = (a_1 + b_1, a_2 + b_2, a_3 + b_3) \\ \vec{a} - \vec{b} = (a_1 - b_1, a_2 - b_2, a_3 - b_3) \end{cases}$$

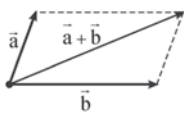
۲۹- هرگاه $\vec{a} = (2, 1, 2)$ و $\vec{b} = (-1, 1, m)$ و همچنین $|\vec{a} + \vec{b}| = 3\sqrt{14}$ باشند، اندازه‌ی $|\vec{b}|$ کدام است؟

- (۱) $\sqrt{71}$ (۲) $5\sqrt{3}$ (۳) $\sqrt{13}$ (۴) $\sqrt{15}$

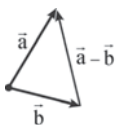
اگر تست از شما اندازه‌ی برداری رو خواست که مجموع یا تفاضل چند بردار بود، باید اول حتماً بردار داخل اندازه رو حساب کنی، بعد طول اون بردار رو! حواست باشه $\vec{a} + \vec{b}$ بردار جدیدی است که طولش لزوماً مساوی مجموع طول‌های $\vec{a}$ و $\vec{b}$ نیست!

۳۰- اگر $\vec{V}_1 = (2, 3, 1)$ و $\vec{V}_2 = (1, -1, 1)$ باشد، حاصل $\frac{|\vec{V}_1 - 2\vec{V}_2|}{|\vec{V}_1 + 2\vec{V}_2|}$ کدام است؟

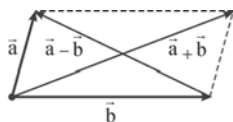
- (۱) ۱   (۲) $\sqrt{6}$ (۳) $\frac{\sqrt{6}}{6}$ (۴) $\frac{\sqrt{2}}{2}$

اگر $\vec{a}$ و $\vec{b}$ دو بردار، با مبدأهای مشترک، باشند؛ بردار $\vec{a} + \vec{b}$ قطر متوازی‌الاضلاع‌ی است که $\vec{a}$ و $\vec{b}$ دو ضلع مجاور آن هستند. البته قطری که با $\vec{a}$ و $\vec{b}$ هم‌مبدأ است! $\vec{a} + \vec{b}$ را برابری $\vec{a}$ و $\vec{b}$ هم می‌گویند. (روش متوازی‌الاضلاع!)

برای بردارهای $\vec{a}$ و $\vec{b}$ ، بردار $\vec{a} - \vec{b}$ ضلع سوم مثلثی است که $\vec{a}$ و $\vec{b}$ دو ضلع آن هستند. و این هم یعنی انتهای $\vec{a}$ و $\vec{b}$ را به هم وصل کن، می‌شه $\vec{a} - \vec{b}$. فقط جهت $\vec{a} - \vec{b}$ همیشه به سمت بردار اول است؛ یعنی در $\vec{a} - \vec{b}$ به طرف $\vec{a}$!

راستی $\vec{a} - \vec{b}$ در اون متوازی‌الاضلاع‌ی که $\vec{a}$ و $\vec{b}$ دو ضلع مجاورش هستند، اون یکی قطره! یعنی در یک متوازی‌الاضلاع با اضلاع $\vec{a}$ و $\vec{b}$ ، قطرها می‌شن $\vec{a} + \vec{b}$ و $\vec{a} - \vec{b}$!

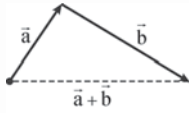

۳۱- محیط مثلثی که دو ضلع آن $\vec{a} = (0, 1, 1)$ و $\vec{b} = (1, 1, 0)$ باشند، کدام است؟

- (۱) ۳   (۲) $3\sqrt{2}$ (۳) $3\sqrt{3}$ (۴) $2\sqrt{2} + 2$

۳۲- اگر $\vec{u} = (-1, 2, 3)$ و $\vec{v} = (3, 0, 3)$ دو قطر متوازی الاضلاع نباشد روی بردارهای $\vec{a}$ و $\vec{b}$ باشند، طول $\vec{a}$ و $\vec{b}$ کدام است؟

- (۱) $\sqrt{14}$ و $\sqrt{18}$ (۲) $\sqrt{5}$ و $\sqrt{11}$ (۳) $\sqrt{14}$ و $\sqrt{11}$ (۴) $\sqrt{5}$ و $\sqrt{18}$

• اگر $\vec{a}$ و $\vec{b}$ دو بردار دنبال همدیگر (!) باشند، یعنی انتهای $\vec{a}$ ، شروع بردار $\vec{b}$ باشد، اون وقت از اول بردار اول به انتهای بردار

دوم وصل کن، این می‌شه جمع دو بردار. اینم جمع به روش مثلثه!

نتیجه‌ی این جمله اینه که: $\vec{AB} + \vec{BC} = \vec{AC}$

۳۳- اگر P, N, M, K چهار نقطه‌ی دلخواه در فضا باشند، حاصل کدام گزینه با بقیه، متفاوت است؟

- (۱) $\vec{KN} + \vec{MP} + \vec{PK}$ (۲) $\vec{NP} + \vec{MN} + \vec{PM}$ (۳) $\vec{PM} + \vec{KP} + \vec{MK}$ (۴) $\vec{NK} + \vec{MN} + \vec{KM}$

• اگر $|\vec{a} + \vec{b}| = |\vec{a} - \vec{b}|$ بشه، $\vec{a} \perp \vec{b}$ می‌شود و برعکس. آخه اون متوازی‌الاضلعی که با $\vec{a}$ و $\vec{b}$ می‌ساختی، مستطیل می‌شه! در حالت کلی‌تر هم

$\vec{a} \perp \vec{b} \Leftrightarrow |\vec{m}\vec{a} + \vec{n}\vec{b}| = |\vec{m}\vec{a} - \vec{n}\vec{b}|$

داریم:

۳۴- هرگاه $\vec{a}$ و $2\vec{b}$ بر هم عمود باشند و همچنین $\vec{a} + \vec{b} = (m+1, -2, 1)$ و $\vec{a} - \vec{b} = (-1, 2m+4, m+5)$ باشند، مقدار m در کدام

گزینه داده شده است؟

- (۱) -۶   (۲) ۶   (۳) ۳   (۴) -۳

• اگر $\vec{a} + \vec{b}$ بر $\vec{a} - \vec{b}$ عمود باشد، اون وقت اندازه‌ی بردارهای $\vec{a}$ و $\vec{b}$ مساوی خواهد بود و برعکس!

$|\vec{a}| = |\vec{b}| \Leftrightarrow \vec{a} + \vec{b} \perp \vec{a} - \vec{b}$

این دفعه متوازی‌الاضلاع ساخته شده با $\vec{a}$ و $\vec{b}$ لوزی می‌شه. تازه قطرهای در این حالت، نیمساز زوایای چهارضلعی هم هستند!

۳۵- اگر $\vec{a} = (m, 2, -1)$ و $|\vec{b}| = \sqrt{41}$ بوده و $\vec{a} + \vec{b}$ و $\vec{a} - \vec{b}$ بر هم عمود باشند، مقدار مثبت m کدام است؟ (سراسری ۸۵)

- (۱) ۳   (۲) ۴   (۳) ۵   (۴) ۶

• اگر $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$ و $\vec{b} = (b_1, b_2, b_3)$ دو بردار موازی باشند، از نظر تحلیلی داریم:

$\vec{a} \parallel \vec{b} \Leftrightarrow \frac{a_1}{b_1} = \frac{a_2}{b_2} = \frac{a_3}{b_3}$

البته به شرطی که هیچ کدام از مؤلفه‌ها صفر نباشند!

۳۶- اگر بردارهای $\vec{a} = (m-n, 2m+4n, 8)$ و $\vec{b} = (1, 3, -4)$ هم‌راستا باشند، حاصل $2m-8n$ کدام است؟

- (۱) ۱   (۲) -۱   (۳) ۲   (۴) -۲

• چنانچه هر کدام از مؤلفه‌های دو بردار موازی صفر باشد، باید مؤلفه‌ی نظیرش در بردار دیگر هم صفر باشد و برای مؤلفه‌های غیر صفر، شرط توازی

را به صورت بالا (یعنی هم‌نسبت بودن مؤلفه‌های نظیر) بنویسید.

۳۷- بردارهای $\vec{a} = (3m-1, 2n-6, 2m)$ و $\vec{b} = (15m+3, 0, 26)$ موازی‌اند. مقدار $\frac{m}{n}$ چه قدر است؟

- (۱) $0/1$ (۲) $0/2$ (۳) $0/4$ (۴) $0/5$

• از نظر برداری، وقتی $\vec{a} \parallel \vec{b}$ باشد، ۱ زاویه‌ی $\vec{a}$ و $\vec{b}$ صفر یا 180° است؛ صفر وقتی هم‌جهت‌اند و 180° وقتی غیرهم‌جهت‌اند. ۲ $\vec{a} = m\vec{b}$ است، به

طوری که $m \in \mathbb{R}$ و $m \neq 0$.

۳۸- بردار $\vec{b}$ موازی با $\vec{a} = (2, -1, 1)$ بوده و طولش ۶ است. مجموع مؤلفه‌های $\vec{b}$ کدام است؟

- (۱) $\sqrt{6}$ (۲) $2\sqrt{6}$ (۳) $3\sqrt{6}$ (۴) $\frac{\sqrt{6}}{2}$

• اگر سه نقطه‌ی A, B, C روی یک خط راست واقع باشند، در این صورت $\vec{AB} \parallel \vec{AC}$ و برعکس.

۳۹- اگر سه نقطه‌ی $A = (1, 2, 3)$ ، $B = (m, n, 1)$ و $C = (-1, 1, 2)$ بر روی یک خط راست واقع باشند، آن گاه $m + n$ کدام است؟

- ۳ (۱)   -۳ (۲)   ۵ (۳)   ۲ (۴)

بردارى که اندازه‌ی آن برابر «یک» باشد، را بردار یکه می‌نامیم.

۴۰- اگر $\vec{a} = (k, \frac{1}{3}, \sqrt{7}k)$ بردارى یکه باشد، آن گاه طول بردار $\vec{b} = (-k, 2k, -2k)$ کدام است؟

- ۱ (۱)   ۲ (۲) $\sqrt{2}$ (۳)   ۳ (۴)

اگر $\vec{a}$ بردارى دلخواه باشد، $\vec{e}_a$ بردار یکه‌ی هم‌جهت با $\vec{a}$ که بردار جهت $\vec{a}$ نیز نامیده می‌شود، به صورت $\vec{e}_a = \frac{1}{|\vec{a}|} \vec{a}$ محاسبه می‌شود.

۴۱- اگر $\vec{a} = (1, 1, -1)$ و $\vec{b} = (1, 2, 2)$ باشد، در این صورت بردار جهت $2\vec{a} + \vec{b}$ کدام است؟

- $(-\frac{3}{5}, -\frac{4}{5}, 0)$ (۱) $(3, 4, 0)$ (۲) $(-3, -4, 0)$ (۳) $(\frac{3}{5}, \frac{4}{5}, 0)$ (۴)

اگر $\vec{a}$ بردارى دلخواه و $\vec{e}_a$ بردار جهت آن باشد، در این صورت ۱ $\vec{e}_a \parallel \vec{a}$ ۲ $\vec{e}_a \perp \vec{a}$ ۳ $|\vec{e}_a| = 1$.

۴۲- اگر $|\vec{a}| = |\vec{b}| = |\vec{a} - \vec{b}|$ باشد، در این صورت زاویه‌ی بین $\vec{e}_a$ و $\vec{e}_{a+b}$ کدام است؟

- ۳۰° (۱)   ۶۰° (۲)   ۴۵° (۳)   ۹۰° (۴)

تمام بردارهای موازی و هم‌جهت دارای یک بردار یکه‌ی یکسان هستند؛ حتی با اندازه‌های متفاوت!

$$\begin{cases} m < 0 \Leftrightarrow \vec{e}_{ma} = \vec{e}_{-a} = -\vec{e}_a \\ m > 0 \Leftrightarrow \vec{e}_{ma} = \vec{e}_a \end{cases}$$

به عبارت دیگر:

۴۳- اگر $\vec{a} = (-1, 5, -3)$ و $\vec{b} = (2, -3, 5)$ باشد، بردار جهت $|\vec{a} + 3\vec{b}|$ کدام است؟

- $(\frac{1}{3}, \frac{2}{3}, \frac{2}{3})$ (۱) $(\frac{1}{3}, -\frac{2}{3}, -\frac{2}{3})$ (۲) $(-\frac{1}{3}, \frac{2}{3}, \frac{2}{3})$ (۳) $(\frac{2}{3}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3})$ (۴)

از بین تمامی بردارهای یکه، سه بردار یکه اهمیت بیشتری دارند، بردارهای جهت محورهای مختصات:

$\vec{i} = (1, 0, 0)$ یکه‌ی محور x ها $\vec{j} = (0, 1, 0)$ یکه‌ی محور y ها $\vec{k} = (0, 0, 1)$ یکه‌ی محور z ها

$$\vec{a} = (a_1, a_2, a_3) \Leftrightarrow \vec{a} = a_1\vec{i} + a_2\vec{j} + a_3\vec{k}$$

اهمیت این سه بردار در این است که تمام بردارها، با این سه بردار ساخته می‌شوند، این جوری:

حالا از این به بعد می‌توانی بردار رو به جای نشان دادن با سه تایی مرتب، با جمع سه مولفه‌اش با ضرایب $\vec{i}$ ، $\vec{j}$ و $\vec{k}$ نشون بدی ...

۴۴- محیط مثلثی که با دو بردار $\vec{i} + \vec{j}$ و $\vec{i} - \vec{k}$ ساخته می‌شود، کدام است؟

- $2\sqrt{2}$ (۱) $3\sqrt{2}$ (۲) $2\sqrt{3}$ (۳) $3\sqrt{3}$ (۴)

اگر بردارهای $\vec{a}$ و $\vec{b}$ هم‌مبدأ باشند، زاویه‌ی بین آن‌ها را «زاویه‌ی بین دو بردار» می‌نامیم. این زاویه، حداقل صفر و حداکثر 180° است.

اگر $\vec{a}$ و $\vec{b}$ هم‌مبدأ نباشند، با انتقال آن‌ها (بردار هم‌ارز)، زاویه را بیابید، این جوری:

وضعیت ۲ بردار	شکل	زاویه‌ی بین دو بردار	دلیل
بردارها دنبال هم هستند		$\theta = 180^\circ - \alpha$	
بردارها انتهای یکسان دارند		$\theta = \alpha$	

زاویه‌ی دو بردار، در هندسه، هیچ‌گاه منفی و یا بیشتر از 180° نمی‌شود. هم‌چنین موقع محاسبه‌ی زاویه‌ی بین دو بردار به ابتدای بردارها توجه کنید!...

۴۵- اگر $|\sqrt{2}\vec{a}| = |\sqrt{3}\vec{b}| = |\sqrt{3}\vec{b} - \sqrt{2}\vec{a}|$ باشد و زاویه‌ی بین $\vec{a}$ و $\vec{a} - \vec{b}$ زاویه‌ی بین $\vec{b}$ و $\vec{a} - \vec{b}$ و زاویه‌ی بین $\vec{a}$ و $\vec{b}$ را به ترتیب α ، β و γ بنامیم، کدام گزینه درست است؟

$\alpha = \beta = \gamma$ (۱) $\alpha = \frac{\beta}{\gamma} = \gamma$ (۲) $\beta = \frac{\alpha}{\gamma} = \gamma$ (۳) $\alpha = \beta = \frac{\gamma}{\gamma}$ (۴)

اگر $\vec{a}$ و $\vec{b}$ دو بردار دلخواه باشند، راستای نیمساز زاویه‌ی بین آن‌ها می‌شود $|\vec{a}| |\vec{b} + \vec{a}|$.

۴۶- کدام بردار در راستای نیمساز زاویه‌ی بین دو بردار $\vec{a} = -\vec{i} - 2\vec{j} + 2\vec{k}$ و $\vec{b} = 3\vec{i} - 4\vec{j}$ قرار دارد؟

$\vec{i} - 11\vec{j} + 10\vec{k}$ (۱) $2\vec{i} + 11\vec{j} + 5\vec{k}$ (۲) $2\vec{i} - 11\vec{j} + 5\vec{k}$ (۳) $4\vec{i} - 22\vec{j} - 10\vec{k}$ (۴)

برای بردارهای دلخواه $\vec{a}$ و $\vec{b}$ ، بردار $\frac{\vec{a}}{|\vec{a}|} + \frac{\vec{b}}{|\vec{b}|}$ که همان $\vec{e}_a + \vec{e}_b$ باشد، نیز در راستای نیمساز زاویه‌ی بین $\vec{a}$ و $\vec{b}$ قرار دارد.

۴۷- زاویه‌ی بین بردارهای $\vec{a}$ و $\vec{b}$ برابر $(3\alpha + 5)^\circ$ و زاویه‌ی بین $\frac{\vec{a}}{|\vec{a}|} + \frac{\vec{b}}{|\vec{b}|}$ با $\vec{b}$ نیز $(\alpha + 10)^\circ$ است. α کدام است؟

3 (۱) 25 (۲) 15 (۳) 10 (۴)

اگر $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$ و $\vec{b} = (b_1, b_2, b_3)$ دو بردار دلخواه در فضا باشند، در این صورت حاصل ضرب داخلی (یا اسکالر) بردارهای $\vec{a}$ و $\vec{b}$ با نماد $\vec{a} \cdot \vec{b}$ ، یک عدد حقیقی می‌شود و به صورت $\vec{a} \cdot \vec{b} = a_1b_1 + a_2b_2 + a_3b_3$ محاسبه می‌گردد.

۴۸- سه نقطه‌ی $A = (1, 0, 2)$ ، $B = (2, -1, 1)$ و $C = (0, 1, 3)$ مفروض‌اند. حاصل $\vec{AB} \cdot \vec{AC}$ کدام است؟

-2 (۱) -3 (۲) -1 (۳)   صفر (۴)

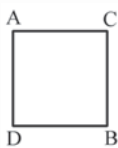
۴۹- اگر $\vec{a} = \vec{i} + 2\vec{k}$ ، $\vec{a} = \vec{i} + \vec{j} + \vec{k}$ و $\vec{b} = -\vec{i} + \vec{j} + \vec{k}$ و $\vec{c} = 3\vec{i} + 2\vec{j} + 2\vec{k}$ باشند، حاصل عبارت $(3\vec{a}) \cdot (2\vec{b} + \vec{c})$ چه قدر است؟

15 (۱) 9 (۲) 27 (۳) 21 (۴)

از نظر هندسی داریم $\vec{a} \cdot \vec{b} = |\vec{a}| |\vec{b}| \cos \theta$ (θ زاویه‌ی بین بردارهای $\vec{a}$ و $\vec{b}$ است).

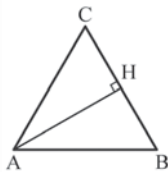
این فرمول را زمانی که مؤلفه‌های بردارهای $\vec{a}$ و $\vec{b}$ را نداشتیم و خواستیم $\vec{a} \cdot \vec{b}$ را باز کنیم، استفاده می‌کنیم!

همیشه: $|\vec{a} \cdot \vec{a}| = |\vec{a}|^2$ است. آخه زاویه‌ی $\vec{a}$ با خودش صفره!

۵۰- در مربع شکل مقابل به قطر ۲، حاصل $\vec{AB} \cdot \vec{AC} + \vec{AB} \cdot \vec{AB} + \vec{AB} \cdot \vec{AD}$ برابر است با:

8 (۱) 6 (۲) $4\sqrt{2}$ (۳) $8\sqrt{2}$ (۴)

۵۱- در مثلث متساوی‌الاضلاع شکل مقابل به ضلع ۲، حاصل $\vec{AH} \cdot \vec{AH} + \vec{AH} \cdot \vec{AB} + \vec{AH} \cdot \vec{AC}$ کدام است؟

9 (۱) $\frac{9}{4}$ (۲) 12 (۴) $\frac{9}{2}$ (۳)

از آن‌جا که اندازه‌ی بردار غیرصفر همیشه مثبت است (!) پس علامت $\vec{a} \cdot \vec{b}$ بستگی به علامت $\cos$ دارد. در حالت کلی داریم:

$\vec{a} \cdot \vec{b} > 0 \Leftrightarrow |\vec{a} + \vec{b}| > |\vec{a} - \vec{b}|$ حاده θ

$\vec{a} \cdot \vec{b} < 0 \Leftrightarrow |\vec{a} + \vec{b}| < |\vec{a} - \vec{b}|$ منفرجه θ

۵۲- به ازای چه مقادیری از x ، زاویه‌ی میان بردارهای $\vec{a} = x\vec{i} - 3\vec{j} - \vec{k}$ و $\vec{b} = (2x, x, -1)$ حاده و زاویه‌ی میان بردار $\vec{b}$ و محور Oy منفرجه است؟

$x < 0$ (۱) $\frac{1}{2} < x < 1$ (۲) $x > 1$ (۳) $x < 1$ (۴)

اگر $\vec{a} \cdot \vec{b} = 0$ شود، حداقل یکی از دو بردار صفر بوده است و چنانچه هر دو غیرصفر باشند، این دو بردار بر هم عمودند: $\vec{a} \perp \vec{b} \Leftrightarrow \vec{a} \cdot \vec{b} = 0$

۵۳- هر گاه $A = (m, 1, 0)$ ، $B = (m, m, 1)$ و $C = (2m, 1, 2)$ بوده و $\overline{AB} \perp \overline{BC}$ باشد، مقدار m برابر است با:

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) -۱   ۴) -۲

اگر θ زاویه بین دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b}$ باشد، برای محاسبه θ از رابطه $\cos \theta = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{a}| |\vec{b}|}$ استفاده کنید.

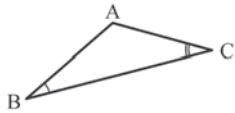

۵۴- اگر $\vec{a} = 2\vec{i} + 3\vec{j} + \vec{k}$ و $\vec{b} = \vec{i} - \vec{j} + \vec{k}$ باشند، آن گاه کسینوس زاویه بین دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b}$ کدام است؟ (سراسری ۸)

- ۱) $-\sqrt{\frac{3}{17}}$ ۲) $-\sqrt{\frac{5}{17}}$ ۳) $\sqrt{\frac{3}{17}}$ ۴) $\sqrt{\frac{5}{17}}$

۵۵- اگر اندازه‌ی دو بردار $\vec{V}_1 = 2\vec{i} + (a+1)\vec{j} + 4\vec{k}$ و $\vec{V}_2 = a\vec{i} + 4\vec{j} + 3\vec{k}$ با هم برابر باشند، در این صورت کسینوس زاویه بین دو بردار کدام است؟

- ۱) $\frac{16}{29}$ ۲) $\frac{24}{29}$ ۳) $\frac{4}{\sqrt{29}}$ ۴) $\frac{28}{29}$

اگر تست، مختصات سه رأس مثلثی را داد و زاویه‌ی رأس‌ها را خواست، کافی است دو بردار هم‌مبدأ به رأسی که زاویه‌اش خواسته شده بسازید. مثلاً زاویه‌ی B در مثلث ABC ، زاویه‌ی بین بردارهای $\overline{BA}$ و $\overline{BC}$ است.

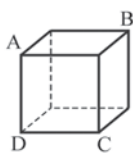
۵۶- در مثلث ABC که مختصات رئوس آن عبارت‌اند از $A = (-1, -2, 3)$ ، $B = (-3, -1, 0)$ و $C = (-2, 2, -2)$ ؛ اندازه‌ی زاویه‌ی C برابر است با:

- ۱) 30° ۲) 60° ۳) 45° ۴) 90°

از آنجا که حاصل ضرب اسکالر دو بردار، عدد می‌شود بنابراین جواب ضرب داخلی به موقعیت قرارگرفتن آن‌ها در فضا بستگی ندارد و بردارها با هر انتقالی که پیدا کنند، جواب ضربشان فرق نمی‌کند. پس دستگاه مختصات دکارتی رو هر جا می‌خوای، در نظر بگیر. این یه راه خوب برای نوشتن مؤلفه‌های برداره! به عبارت دیگه، وقتی مؤلفه‌ها داده نشده‌اند، تو دستگاه مختصات رو هر جا خواستی بذار ...

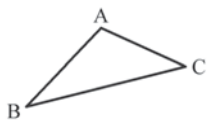
۵۷- در مکعب شکل مقابل به طول یال ۳، حاصل ضرب داخلی $\overline{AB} \cdot \overline{AC} + \overline{AC} \cdot \overline{AD}$ چه قدر است؟

- ۱) ۹   ۲) ۱۸   ۳) صفر   ۴) ۲۷

در هر مثلث دلخواه ABC ، قضیه‌ی کسینوس‌ها به صورت زیر برقرار است:

$$BC^2 = AB^2 + AC^2 - 2AB \times AC \times \cos \hat{A}$$

کاربرد قضیه‌ی کسینوس‌ها وقتی است که در مثلث، دو ضلع و زاویه‌ی بین آن‌ها را داشته باشیم و بخواهیم ضلع سوم را حساب کنیم.

ضرب داخلی دو بردار، ویژگی‌هایی دارد که به ترتیب عبارت‌اند از:

۱) خاصیت جابه‌جایی: $\vec{a} \cdot \vec{b} = \vec{b} \cdot \vec{a}$!

۲) خاصیت توزیع‌پذیری روی جمع و منها: $\vec{a} \cdot (\vec{b} + \vec{c}) = \vec{a} \cdot \vec{b} + \vec{a} \cdot \vec{c}$ ؛ همون خاصیت پخشی خودمون!

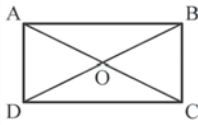
راستی این قانون، اجازه‌ی فاکتورگیری رو هم به ما میده!

۵۸- در کدام حالت، حاصل ضرب عددی بردار غیر صفر $\vec{a}$ در مجموع دو بردار غیر صفر $\vec{X}$ و $\vec{Y}$ صفر نیست؟ (سراسری ۸۶)

(۱) بردار $\vec{X}$ قرینه‌ی بردار $\vec{Y}$ باشد. (۲) بردار $\vec{a}$ فقط بر یکی از دو بردار $\vec{X}$ یا $\vec{Y}$ عمود باشد.

(۳) سه بردار، دوجه‌دو بر هم عمود باشند. (۴) بردار $\vec{a}$ بر صفحه‌ی دو بردار $\vec{X}$ و $\vec{Y}$ عمود باشد.

۵۹- در مستطیل ABCD به اضلاع $AB = 12$ و $BC = 5$ ، نقطه‌ی O محل تلاقی اقطار است؛ حاصل ضرب داخلی $\vec{AO} \cdot \vec{AB} + \vec{AO} \cdot \vec{AD}$

(۲) ۹۷

(۴) $\frac{97}{2}$

کدام است؟

(۱) $\frac{169}{2}$

(۳) ۶۱

۳۲ اینم پخشی چندتایی؛ که مثل توزیع پذیری معمولی عددها انجام می‌شه:

$$(\vec{a} + \vec{b}) \cdot (\vec{c} + \vec{d}) = \vec{a} \cdot \vec{c} + \vec{a} \cdot \vec{d} + \vec{b} \cdot \vec{c} + \vec{b} \cdot \vec{d}$$

۶۰- هرگاه $|\vec{a}| = 2$ ، $|\vec{b}| = 3$ و $\vec{a} \cdot \vec{b} = m$ بوده و همچنین حاصل $(\vec{a} + 2\vec{b}) \cdot (3\vec{a} + \vec{b})$ نیز برابر $14m + 2$ باشد، مقدار m چه قدر است؟

(۴) -۴

(۳) -۳

(۲) ۴

(۱) ۳

۳۴ شرکت پذیری ضرب داخلی بی‌معنی است! $(\vec{a} \cdot \vec{b}) \cdot \vec{c} \neq \vec{a} \cdot (\vec{b} \cdot \vec{c})$. اما ضرب داخلی می‌تواند در یک بردار، ضرب شود؛ آخه ضرب عدد در بردار است!

عدد بی‌معنی

۶۱- $\vec{a}$ و $\vec{b}$ با هم زاویه‌ی 135° می‌سازند. زاویه‌ی بین بردارهای $\vec{a}(\vec{a} \cdot \vec{b})$ و $\vec{b}(\vec{b} \cdot \vec{a})$ کدام است؟

(۴) 45°

(۳) 55°

(۲) 35°

(۱) 145°

۵ ضرب داخلی بردارهای یکه:

$$1 = \vec{i} \cdot \vec{i} = \vec{j} \cdot \vec{j} = \vec{k} \cdot \vec{k} = 1$$

$$0 = \vec{i} \cdot \vec{j} = \vec{j} \cdot \vec{k} = \vec{k} \cdot \vec{i} = 0$$

۶۲- حاصل عبارت $2\vec{i} \cdot (\vec{i} - 2\vec{j} + 3\vec{k}) + \vec{j} \cdot (2\vec{i} - \vec{j} + \vec{k}) + 3\vec{k} \cdot (\vec{i} + \vec{j} - \vec{k})$ برابر است با:

(۴) -۲

(۳) -۳

(۲) ۱

(۱) ۳

● اتحادهای بُرداری! ($\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ بردارهای دلخواهاند ...)

کاربرد	رابطه‌ی بُرداری	
با داشتن اندازه‌ی جمع (یا تفاضل) دو بردار می‌تونی، ضرب داخلی اونا رو حساب کنی، یا برعکس ...	$ \vec{a} + \vec{b} ^2 = \vec{a} ^2 + \vec{b} ^2 + 2\vec{a} \cdot \vec{b}$	۱
	$ \vec{a} - \vec{b} ^2 = \vec{a} ^2 + \vec{b} ^2 - 2\vec{a} \cdot \vec{b}$	
با داشتن اندازه‌ی جمع دو بردار، اندازه‌ی تفاضل اونا را حساب کنی، یا برعکس ...	$ \vec{a} + \vec{b} ^2 + \vec{a} - \vec{b} ^2 = 2(\vec{a} ^2 + \vec{b} ^2)$	۲
اندازه‌ی جمع و منهای دو بردار رو داری، ضرب داخلی رو حساب کن ...	$ \vec{a} + \vec{b} ^2 - \vec{a} - \vec{b} ^2 = 4\vec{a} \cdot \vec{b}$	۳
اتحاد مزدوجه دیگه!	$(\vec{a} + \vec{b}) \cdot (\vec{a} - \vec{b}) = \vec{a} ^2 - \vec{b} ^2$	۴
محاسبه‌ی اندازه‌ی جمع سه بردار یا ضرب داخلی دوجه‌دوی آن‌ها	$ \vec{a} + \vec{b} + \vec{c} ^2 = \vec{a} ^2 + \vec{b} ^2 + \vec{c} ^2 + 2\vec{a} \cdot \vec{b} + 2\vec{a} \cdot \vec{c} + 2\vec{b} \cdot \vec{c}$	۵

۶۳- اگر $|\vec{a}| = 2\sqrt{6}$ ، $|\vec{b}| = 5$ و $\vec{a} \cdot \vec{b} = 0$ باشد، اندازه‌ی بردار $\vec{a} - \vec{b}$ کدام است؟ (سراسری ۸۳)

(۴) ۷

(۳) ۶

(۲) ۴

(۱) ۳

۶۴- اگر $|\vec{a}| = 4$ ، $|\vec{b}| = 3$ و $|\vec{a} - \vec{b}| = 5$ باشد، آن‌گاه $|\vec{a} + \vec{b}|$ کدام است؟

(۴) $\frac{11}{2}$

(۳) $2\sqrt{5}$

(۲) ۵

(۱) ۷

پاسخ نامه‌ی فصل ۱ بردارها

$$C = (-a, \frac{a}{\sqrt{2}}, 1) \xrightarrow{a=-2} C = (2, -1, 1)$$

$$\frac{\text{قرینه نسبت به } xz}{y \rightarrow -y} C' = (2, 1, 1) \Rightarrow \text{جمع مؤلفه‌ها} = 4$$

۸- گزینه‌ی «۳»

اگر $M = (x, y, z)$ فرض شود، تست از ما خواسته که $MP = \sqrt{5}$ گردد!

$$MP = \sqrt{(x+1)^2 + (y+2)^2 + (z-1)^2} = \sqrt{5}$$

$$\frac{\text{توان } 2}{\text{اتحاد}} \rightarrow x^2 + y^2 + z^2 + 2x + 4y - 2z + 1 = 0$$

۹- گزینه‌ی «۲»

$$A = (\alpha, \beta, \gamma\alpha) \begin{cases} \text{فاصله تا محور } Ox \rightarrow \sqrt{\beta^2 + 9\alpha^2} \\ \text{فاصله تا محور } Oz \rightarrow \sqrt{\alpha^2 + \beta^2} \end{cases}$$

$$\text{فاصله از } x \text{ ها، } 2 \text{ برابر} \rightarrow \sqrt{\beta^2 + 9\alpha^2} = 2\sqrt{\alpha^2 + \beta^2}$$

$$\frac{\text{توان } 2}{\text{توان } 2} \rightarrow \beta^2 + 9\alpha^2 = 4\alpha^2 + 4\beta^2 \Rightarrow 5\alpha^2 = 3\beta^2$$

۱۰- گزینه‌ی «۲»

$$A = (-2, 4, m-1) \xrightarrow{\text{فاصله تا } xy} |m-1| = 3$$

$$\Rightarrow m-1 = \pm 3 \Rightarrow m = 4, -2 \xrightarrow{m < 0} m = -2$$

$$m = -2 \Rightarrow B = (-5, 2, 3) \xrightarrow{\text{فاصله تا } yz} |-5| = 5$$

۱۱- گزینه‌ی «۳»

$$AB = \sqrt{1+4+9} = \sqrt{14}$$

$$AC = \sqrt{64+9+16} = \sqrt{89}$$

$$BC = \sqrt{49+25+1} = \sqrt{75}$$

خب متساوی‌الساقین و متساوی‌الاضلاع که نیست! حالا قائم‌الزاویه:

$$(\sqrt{89})^2 = (\sqrt{75})^2 + (\sqrt{14})^2 \Rightarrow 89 = 75 + 14 \Rightarrow 89 = 89 \quad \checkmark$$

۱۲- گزینه‌ی «۳»

می‌دانی که: $|AC| + |BC| \geq |AB|$!! این جمله، یعنی مینیمم

$$|AB| = \sqrt{4+4+1} = 3 \quad \text{می‌شود } |AB| \text{؛ پس:}$$

۱۳- گزینه‌ی «۴»

میانهای CM از C به وسط AB وارد می‌شه:

$$AB \text{ وسط } M = \frac{A+B}{2} = \frac{(1, -2, -1) + (1, 2, m)}{2} = (1, 0, \frac{m-1}{2})$$

$$\frac{C=(3, 2, 2)}{\text{توان } 2} \rightarrow |CM| = \sqrt{4+4 + (\frac{m-5}{2})^2} = 3$$

$$\frac{\text{توان } 2}{\text{توان } 2} \rightarrow \frac{(m-5)^2}{4} = 1 \Rightarrow m-5 = \pm 2$$

$$\Rightarrow m = 7 \text{ یا } 3$$

$$\begin{cases} m=7 \rightarrow B = (1, 2, 7) \xrightarrow{\text{فاصله تا مبدأ}} \sqrt{54} = 3\sqrt{6} \\ m=3 \rightarrow B = (1, 2, 3) \xrightarrow{\text{فاصله تا مبدأ}} \sqrt{14} \end{cases}$$

۱- گزینه‌ی «۱»

کلید حل تست، یافتن جای نقطه‌ی B است: $B = (-1, -2, 2)$ ؛ آدرس B می‌گه: از مبدأ مختصات شروع کن، یکی به عقب، دو واحد به چپ و ۲ واحد به بالا!

۲- گزینه‌ی «۴»

$$A = (n^3 - n, 1, 2n - 1) \xrightarrow[\text{روی } yOz]{x=0} n^3 - n = 0$$

$$\Rightarrow n(n^2 - 1) = 0 \Rightarrow n = 0 \text{ یا } n = \pm 1 \quad (1)$$

$$B = (m - 3, 2m, n^2 + 3n + 2)$$

$$\frac{\text{روی محور } Oy}{x=0, z=0} \rightarrow m - 3 = 0, n^2 + 3n + 2 = 0$$

$$\Rightarrow m = 3, n = -1, -2 \quad (2)$$

$$(1) \cap (2) \Rightarrow m = 3, n = -1 \xrightarrow{+} 2$$

۳- گزینه‌ی «۳»

نقطه‌ی روی محور z ها را $B = (0, 0, k)$ می‌گیریم:

$$|AB| = 6 \Rightarrow \sqrt{2^2 + (k+1)^2} = 6 \xrightarrow{\text{توان } 2} (k+1)^2 = 16$$

$$\Rightarrow k+1 = \pm 4 \Rightarrow k = 3 \text{ یا } -5$$

۴- گزینه‌ی «۲»

$$|OA| = 9 \xrightarrow{A=(m, -2m, 2m)} \sqrt{m^2 + (-2m)^2 + (2m)^2} = 9$$

$$\frac{\text{توان } 2}{\text{توان } 2} \rightarrow m^2 + 4m^2 + 4m^2 = 81 \Rightarrow 9m^2 = 81$$

$$\Rightarrow m^2 = 9 \Rightarrow m = \pm 3$$

و چون $B = (m - 2, m + 1, 3m)$ است؛ با فرض $m = 3$ داریم $B = (1, 4, 9)$

و با فرض $m = -3$ هم $B = (-5, -2, -9)$ جمع مؤلفه‌های B، به ترتیب ۱۴ و -۱۶ است.

۵- گزینه‌ی «۴»

$$A = (3, 5, 1) \xrightarrow[\text{تصویر روی } Oy]{x=0, z=0} B = (0, 5, 0)$$

$$A = (3, 5, 1) \xrightarrow[\text{تصویر روی } xOz]{y=0} C = (3, 0, 1)$$

$$\Rightarrow BC = \sqrt{3^2 + 5^2 + 1^2} = \sqrt{35}$$

۶- گزینه‌ی «۴»

$$A = (1, 2, -3) \xrightarrow[\text{قرینه نسبت به محور } x]{y \rightarrow -y, z \rightarrow -z} A_1 = (1, -2, 3)$$

$$B = (-1, 2, 4) \xrightarrow[\text{تصویر روی } xOy]{z=0} B_1 = (-1, 2, 0)$$

$$\Rightarrow A_1 B_1 = \sqrt{2^2 + 4^2 + 3^2} = \sqrt{29}$$

۷- گزینه‌ی «۴»

$$A = (a, 2, 1-a) \xrightarrow[\text{قرینه نسبت به محور } x]{y \rightarrow -y, z \rightarrow -z} A' = (a, -2, a-1)$$

$$\frac{B=(-2, -1, a+1)}{\text{توان } 2} \rightarrow A'B = \sqrt{(a+2)^2 + 1 + 4} = \sqrt{5}$$

پس $(a+2)^2 = 0$ و در نتیجه $a = -2$.

۱۴- گزینهی «۲»

$$\begin{aligned} \vec{rMA} = \vec{rBM} &\Rightarrow -\vec{rAM} = \vec{rBM} \Rightarrow \vec{AM} = -\frac{2}{3}\vec{BM} \\ \xrightarrow{m=-2, n=2} M = \frac{\vec{rA} + \vec{rB}}{\Delta} &= \frac{(-3, -3, 6) + (-2, -12, 4)}{\Delta} \\ &= (-1, -2, 2) \end{aligned}$$

۲۱- گزینهی «۱»

$$\begin{aligned} \sqrt{\vec{r}^2 + (m-1)^2} + (-m)^2 = 3 &\Rightarrow \sqrt{4 + (m-1)^2} + m^2 = 3 \\ \xrightarrow{\text{توان } 2} \vec{r}m^2 - 2m - 4 = 0 &\xrightarrow{\div 2} m^2 - m - 2 = 0 \\ \Rightarrow m = -1 \text{ یا } m = 2 & \end{aligned}$$

۱۵- گزینهی «۱»

$$\begin{aligned} A' &= (-2, -1, 1) \\ \xrightarrow{A=(-1, 2, 3)} A'' = \vec{rA}' - A &= 2(-2, -1, 1) - (-1, 2, 3) \\ &= (-3, -4, -1) \Rightarrow \text{جمع مؤلفه‌ها} = -8 \end{aligned}$$

۲۲- گزینهی «۳»

$$\begin{aligned} \vec{a} = (2m-4, 2m, 3) \xrightarrow{\text{عمود بر محور } x} & \vec{a} = (0, 4, 3) \Rightarrow m = 2 \\ \Rightarrow |\vec{a}| = \sqrt{0+16+9} = 5 & \end{aligned}$$

۲۳- گزینهی «۴»

$$\begin{aligned} \vec{a} = (m-2, m+n, 1-m) \\ \xrightarrow{\text{موازی محور } Ox} \begin{cases} m+n=0 \\ 1-m=0 \end{cases} &\Rightarrow m=1, n=-1 \\ \xrightarrow{\text{عمود بر } yOz} & \Rightarrow 2m-n=3 \end{aligned}$$

۱۶- گزینهی «۳»

$$\begin{aligned} G = \frac{A+B+C}{3} \xrightarrow{\times 3} A+B+C &= 3G \\ \Rightarrow (3, -1, 4) + (1, m, 6) + (2, 3, n) &= (6, 3, 21) \\ \Rightarrow \begin{cases} 2+m=3 \Rightarrow m=1 \\ 1+n=21 \Rightarrow n=20 \end{cases} \\ \Rightarrow 4m-n = 4-20 = -16 & \end{aligned}$$

۲۴- گزینهی «۲»

$$\begin{aligned} \vec{BA} = A - B &= (2, 0, -m) - (-2m, n-2, -1) \\ &= (2+2m, -n+2, -m+1) \\ \xrightarrow{\vec{BA}=\vec{u}} (2+2m, -n+2, -m+1) &= (n-1, -2m-1, n-5) \\ \Rightarrow \begin{cases} 2+2m=n-1 \\ -n+2=-2m-1 \\ -m+1=n-5 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} 2m-n=-3 \\ -m-n=-6 \end{cases} \\ \xrightarrow{\text{حل دستگاه}} m=1, n=5 &\Rightarrow mn=5 \end{aligned}$$

۱۷- گزینهی «۳»

$$\begin{aligned} ABCD \text{ متوازی الاضلاع} &\Rightarrow A+C=B+D \\ \Rightarrow (5, -1, 0) + (a+b, -3a-6b, 5) &= (4, 6, 2) + (3, -4, 2) \\ \Rightarrow (a+b+5, -3a-6b+5, 5) &= (7, 2, 5) \Rightarrow \begin{cases} a+b+5=7 \\ -3a-6b-1=2 \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} a+b=2 \\ -3a-6b=3 \end{cases} \xrightarrow{\text{حل دستگاه}} &a=5, b=-3 \Rightarrow ab=-15 \end{aligned}$$

۲۵- گزینهی «۲»

$$\begin{aligned} \vec{r}\vec{a} = \vec{r}(m+1, n, p-1) &= (3m+3, 3n, 3p-3) \\ \xrightarrow{\vec{b}=\vec{r}\vec{a}} (3m+3, 3n, 3p-3) &= (6n, 2m+n, 1-n) \\ \Rightarrow \begin{cases} 3m+3=6n \\ 3n=2m+n \\ 3p-3=1-n \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} 3m-6n=-3 \\ m=n \\ 3p+n=4 \end{cases} \\ \xrightarrow{\text{حل دستگاه}} m=1, n=1, p=1 &\Rightarrow m+n+p=3 \end{aligned}$$

۱۸- گزینهی «۳»

$$\begin{aligned} MNPQ \text{ متوازی الاضلاع} &\Rightarrow M+P=N+Q \\ \Rightarrow \underbrace{(-2, 3, 1) + (0, -1, 2)}_{(-2, 2, 3)} &= (2, -2, 6) + Q \\ \Rightarrow Q = (-2, 2, 3) - (2, -2, 6) &\Rightarrow Q = (-4, 4, -3) \\ \text{فاصله‌ی } Q \text{ تا محور } x \text{ ها، } \sqrt{25} &\text{، تا محور } y \text{ ها، } \sqrt{45} \text{ و تا محور } z \text{ ها، } \sqrt{32} \\ \text{است که مجموع آن‌ها می‌شود: } 10 + 4\sqrt{2} & \end{aligned}$$

۲۶- گزینهی «۱»

$$\begin{aligned} \frac{\vec{a}}{|\vec{b}|} = \frac{1}{|\vec{b}|} \vec{a} = \vec{a} &\text{ برداری هم‌جهت با } \vec{a} \\ \frac{\vec{a}}{|\vec{a}|} = \frac{|\vec{a}|}{|\vec{a}|} \vec{a} = \vec{a} &\text{ برداری هم‌جهت با } \vec{a} \\ \Rightarrow \text{زاویه‌ی دو بردار هم‌جهت با } \vec{a} &\text{، صفر است} \end{aligned}$$

۱۹- گزینهی «۲»

$$\begin{aligned} \vec{AB} = \vec{a} \Rightarrow B - A = \vec{a} &\Rightarrow B - (2, 1, -5) = (1, -1, 3) \\ \Rightarrow B = (1, -1, 3) + (2, 1, -5) &\Rightarrow B = (3, 0, -2) \end{aligned}$$

۲۰- گزینهی «۴»

$$\begin{aligned} \vec{rAM} + \vec{rBM} = \vec{rAB} &\Rightarrow \vec{r}(M-A) + \vec{r}(M-B) = \vec{r}(B-A) \\ \Rightarrow \vec{r}M - \vec{r}A + \vec{r}M - \vec{r}B = \vec{r}B - \vec{r}A &\Rightarrow \Delta M = \epsilon B - A \\ \Rightarrow M = \frac{1}{\Delta}(\epsilon B - A) = \frac{1}{\Delta}[(12, -30, 24) - (2, 0, -1)] \\ &= \frac{1}{\Delta}(10, -30, 25) = (2, -6, 5) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \|\vec{a}\| \vec{a} &= 4 \\ \xrightarrow{\text{خروج عدد}} |\vec{a}| \|\vec{a}\| = 4 &\Rightarrow |\vec{a}|^2 = 4 \Rightarrow |\vec{a}| = 2 \\ |-\frac{1}{3}\vec{a}| = \frac{1}{3}|\vec{a}| \xrightarrow{|\vec{a}|=2} \frac{1}{3} \times 2 &= 1 \end{aligned}$$

حالا:

۲۸- گزینهی «۲»

$$\begin{aligned} \vec{a} + \vec{b} = \vec{0} &\Rightarrow \vec{a} = -\vec{b} \\ \Rightarrow |\vec{a}| |\vec{b}| - \vec{b} |\vec{a}| &= |(-\vec{b})| |\vec{b}| - \vec{b} |-\vec{b}| = |-\vec{b}| |\vec{b}| - \vec{b} |\vec{b}| \\ &= |-\vec{b}| |\vec{b}| - \vec{b} |\vec{b}| = \vec{b} |\vec{b}| - \vec{b} |\vec{b}| = \vec{0} \end{aligned}$$

خروج عدد

۳۴- گزینهی «۴»

چون $\vec{a}$ بر $2\vec{b}$ عمود است، پس $\vec{a} \perp \vec{b}$ است و لذا $|\vec{a} + \vec{b}| = |\vec{a} - \vec{b}|$ پس:

$$\sqrt{(m+1)^2 + (-2)^2 + (1)^2} = \sqrt{(-1)^2 + (2m+4)^2 + (m+5)^2}$$

توان $\xrightarrow{2}$ اتحاد $m^2 + 2m + 6 = 5m^2 + 26m + 42$

$$\Rightarrow 4m^2 + 24m + 36 = 0 \xrightarrow{\div 4} m^2 + 6m + 9 = 0 \Rightarrow m = -3$$

۲۹- گزینهی «۳»

$$\begin{aligned} \vec{a} = (2, 1, 2) \Rightarrow \vec{b} = (-1, 1, m) \Rightarrow \vec{a} + \vec{b} &= (1, 2, 2+m) \\ \Rightarrow |\vec{a} + \vec{b}| = \sqrt{1^2 + 2^2 + (m+2)^2} &= 3\sqrt{14} \\ \xrightarrow{\text{توان } 2} (m+2)^2 &= 121 \\ \Rightarrow m+2 = \pm 11 \Rightarrow m = 9 \text{ یا } -13 \end{aligned}$$

۳۵- گزینهی «۴»

چهارضلعی لوزی $|\vec{a}| = |\vec{b}|$

$$\vec{a} + \vec{b} \perp \vec{a} - \vec{b} \xrightarrow{\text{چهارضلعی لوزی}} |\vec{a}| = |\vec{b}|$$

$$\Rightarrow \sqrt{m^2 + (2)^2 + (-1)^2} = \sqrt{41} \xrightarrow{\text{توان } 2} m^2 + 5 = 41$$

$$\Rightarrow m^2 = 36 \Rightarrow m = \pm 6 \xrightarrow{m > 0} m = 6$$

با فرض $m = 9$ داریم: $\vec{b} = (-1, 1, 9) \Rightarrow |\vec{b}| = \sqrt{1+1+81} = \sqrt{83}$

۳۰- گزینهی «۱»

$$\begin{aligned} \frac{|\vec{V}_1 - 2\vec{V}_2|}{|\vec{V}_1 + 2\vec{V}_2|} &= \frac{|(2, 3, 1) - (2, -2, 2)|}{|(2, 3, 1) + (2, -2, 2)|} = \frac{|(0, 5, -1)|}{|(4, 1, 3)|} \\ &= \frac{\sqrt{25+1}}{\sqrt{16+1+9}} = \frac{\sqrt{26}}{\sqrt{26}} = 1 \end{aligned}$$

۳۶- گزینهی «۴»

$$\vec{a} \parallel \vec{b} \Rightarrow \frac{m-n}{1} = \frac{2m+4n}{3} = \frac{\begin{pmatrix} 8 \\ -4 \end{pmatrix}}{-4}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m-n = -2 \\ 2m+4n = -6 \end{cases} \xrightarrow{\text{حل دستگاه}} m = -\frac{7}{3}, n = -\frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow 2m - 4n = -2$$

۳۱- گزینهی «۲»

اندازه‌ی ضلع سوم مثلث می‌شه $|\vec{a} - \vec{b}|$ ، پس:

$$\begin{aligned} |\vec{a}| &= \sqrt{0+1+1} = \sqrt{2} \\ |\vec{b}| &= \sqrt{1+1+0} = \sqrt{2} \\ \vec{a} - \vec{b} &= (-1, 0, 1) \xrightarrow{\text{اندازه}} |\vec{a} - \vec{b}| = \sqrt{1+0+1} = \sqrt{2} \\ \Rightarrow \text{جمع سه ضلع} &= 3\sqrt{2} \end{aligned}$$

۳۷- گزینهی «۲»

$$3n - 6 = 0 \Rightarrow n = 2$$

از طرفی:

$$\frac{15m+3}{3m-1} = \frac{\begin{pmatrix} 36 \\ 2m \end{pmatrix}}{\frac{18}{m}} \xrightarrow{\times \frac{1}{3}} \frac{5m+1}{3m-1} = \frac{6}{m}$$

طرفین وسطین $\rightarrow 5m^2 + m = 18m - 6 \Rightarrow 5m^2 - 17m + 6 = 0$

$$\Rightarrow m = 3 \text{ یا } \frac{4}{5} \xrightarrow{\frac{m=4}{n=2}} \frac{m}{n} = 0/2$$

۳۲- گزینهی «۲»

قطرهای متوازی الاضلاع، یعنی جمع و تفاضل دو بردار:

$$\begin{aligned} \vec{u} = \vec{a} + \vec{b} &= (-1, 2, 3) \\ \vec{v} = \vec{a} - \vec{b} &= (3, 0, 2) \end{aligned} \xrightarrow{+} 2\vec{a} = (2, 2, 6)$$

$$\xrightarrow{\div 2} \vec{a} = (1, 1, 3) \xrightarrow{\text{اندازه}} |\vec{a}| = \sqrt{1+1+9} = \sqrt{11}$$

$$\vec{a} = (1, 1, 3) \xrightarrow{\vec{a} + \vec{b} = (-1, 2, 3)} \vec{b} = (-1, 2, 3) - (1, 1, 3) = (-2, 1, 0)$$

۳۸- گزینهی «۲»

$$\vec{b} \parallel \vec{a} \Rightarrow \vec{b} = m\vec{a} \Rightarrow \vec{b} = (2m, -m, m)$$

اندازه $\rightarrow \sqrt{4m^2 + m^2 + m^2} = 6$

$$\xrightarrow{\text{توان } 2} 6m^2 = 36 \Rightarrow m = \pm\sqrt{6}$$

$$\Rightarrow \vec{b} = (2\sqrt{6}, -\sqrt{6}, \sqrt{6}) \Rightarrow \text{جمع مؤلفه‌ها} = 2\sqrt{6}$$

۳۳- گزینهی «۱»

اندازه $\rightarrow |\vec{b}| = \sqrt{4+1+0} = \sqrt{5}$

۳۹- گزینهی «۲»

$$\begin{aligned} \vec{AB} &= B - A = (m-1, n-2, -2) \\ \vec{AC} &= C - A = (-2, -1, -1) \end{aligned}$$

هم خط $C, B, A \rightarrow \vec{AB} \parallel \vec{AC} \Rightarrow \frac{m-1}{-2} = \frac{n-2}{-1} = \frac{-2}{-1}$

$$\Rightarrow \begin{cases} n-2 = -2 \Rightarrow n = 0 \\ m-1 = -4 \Rightarrow m = -3 \end{cases} \Rightarrow m+n = -3$$

بررسی گزینه‌ها:

(۱) گزینهی $\vec{KN} + \vec{MP} + \vec{PK} = \vec{MK} + \vec{KN} = \vec{MN}$

(۲) گزینهی $\vec{NP} + \vec{MN} + \vec{PM} = \vec{NP} + \frac{\vec{PM} + \vec{MN}}{\vec{PN}}$

$$= \vec{PN} + \vec{NP} = \vec{PP} = \vec{0}$$

(۳) گزینهی $\vec{PM} + \vec{KP} + \vec{MK} = \vec{PM} + \vec{MK} + \vec{KP} = \vec{PP} = \vec{0}$

(۴) گزینهی $\vec{NK} + \vec{MN} + \vec{KM} = \vec{NK} + \vec{KM} + \vec{MN} = \vec{NN} = \vec{0}$

۴- گزینهی «۱»

$\vec{a} = (k, \frac{1}{3}, \sqrt{7}k)$ بیکه $\vec{a} \rightarrow \sqrt{k^2 + \frac{1}{9} + 7k^2} = 1$

$$\xrightarrow{\text{توان } 2} 8k^2 + \frac{1}{9} = 1 \Rightarrow 8k^2 = \frac{8}{9} \Rightarrow k = \pm\frac{1}{3}$$

$$\xrightarrow{k = \frac{1}{3}} \vec{b} = (-\frac{1}{3}, \frac{2}{3}, -\frac{2}{3})$$

اندازه $\rightarrow |\vec{b}| = \sqrt{\frac{1}{9} + \frac{4}{9} + \frac{4}{9}} = 1$

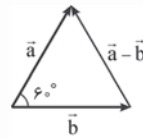
۴۱- گزینهی «۴»
۴۸- گزینهی «۲»

$$\begin{aligned}\overline{AB} &= B - A = (1, -1, -1) \\ \overline{AC} &= C - A = (-1, 1, 1) \\ \Rightarrow \overline{AB} \cdot \overline{AC} &= (-1) + (-1) + (-1) = -3\end{aligned}$$

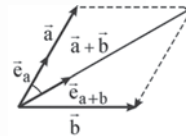
$$\begin{aligned}2\vec{a} + \vec{b} &= (2, 2, -2) + (1, 2, 2) = (3, 4, 0) \\ \xrightarrow{\text{اندازه}} \sqrt{9+16+0} &= 5 \xrightarrow{\text{بردار جهت}} \frac{1}{5}(3, 4, 0) = \left(\frac{3}{5}, \frac{4}{5}, 0\right)\end{aligned}$$

۴۲- گزینهی «۱»
۴۹- گزینهی «۴»

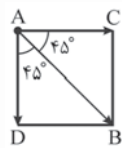
$$\begin{aligned}3\vec{a} &= (3, 0, 6) \\ 2\vec{b} + \vec{c} &= (-4, 2, 2) + (3, 2, 2) = (-1, 4, 4) \\ \Rightarrow (3\vec{a}) \cdot (2\vec{b} + \vec{c}) &= (-3) + 0 + 24 = 21\end{aligned}$$

معنی $|\vec{a}| = |\vec{b}| = |\vec{a} - \vec{b}|$ می‌شه مثلث متساوی‌الاضلاع!

اما $\vec{e}_a + \vec{b}$ هم جهت $\vec{a} + \vec{b}$ است و $\vec{e}_a$ هم جهت $\vec{a}$ و زاویه‌ی $\vec{a} + \vec{b}$ با $\vec{a}$ هم می‌شود 30° ! آخه چهارضلعی لوزی خواهد بود...

۵۰- گزینهی «۱»

قطر مربع ۲ باشه، ضلع‌هایش می‌شوند $\frac{2}{\sqrt{2}}$. یعنی $\sqrt{2}$.

$$\begin{aligned}\overline{AB} \cdot \overline{AC} + \overline{AB} \cdot \overline{AB} + \overline{AB} \cdot \overline{AD} \\ = |\overline{AB}| |\overline{AC}| \cos 45^\circ + |\overline{AB}|^2 + |\overline{AB}| |\overline{AD}| \cos 45^\circ \\ = 2 \times \sqrt{2} \times \frac{\sqrt{2}}{2} + 2^2 + 2 \times \sqrt{2} \times \frac{\sqrt{2}}{2} = 2 + 4 + 2 = 8\end{aligned}$$

۴۳- گزینهی «۱»

بردار جهت $2\vec{a} + 3\vec{b}$ همان بردار جهت $\vec{a} + \vec{b}$ است. چون ضریب $|2\vec{a} + 3\vec{b}|$ عددی مثبت است!

$$\vec{a} + \vec{b} = (1, 2, 2) \xrightarrow{\text{اندازه}} \sqrt{1+4+4} = 3$$

$$\xrightarrow{\text{بردار بکه}} \frac{1}{3}(1, 2, 2) = \left(\frac{1}{3}, \frac{2}{3}, \frac{2}{3}\right)$$

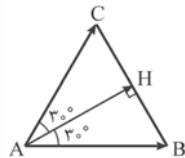
۵۱- گزینهی «۱»

ارتفاع مثلث متساوی‌الاضلاع به ضلع a ، می‌شه $\frac{\sqrt{3}}{2}a$. پس:

$$\begin{aligned}|\overline{AH}| &= \frac{\sqrt{3}}{2}(2) = \sqrt{3} \\ \overline{AH} \cdot \overline{AH} + \overline{AH} \cdot \overline{AB} + \overline{AH} \cdot \overline{AC} \\ &= |\overline{AH}|^2 + |\overline{AH}| |\overline{AB}| \cos 30^\circ + |\overline{AH}| |\overline{AC}| \cos 30^\circ \\ &= (\sqrt{3})^2 + \sqrt{3} \times 2 \times \frac{\sqrt{3}}{2} + \sqrt{3} \times 2 \times \frac{\sqrt{3}}{2} = 3 + 3 + 3 = 9\end{aligned}$$

حالا:

می‌دونی که ارتفاع مثلث متساوی‌الاضلاع، نیمساز زاویه‌هایش هم هست؟!

۴۴- گزینهی «۲»

ضلع سوم مثلث، تفاضل دو بردار داده شده است:

$$\left. \begin{aligned} \vec{i} + \vec{j} &\xrightarrow{\text{اندازه}} \sqrt{2} \\ \vec{j} - \vec{k} &\xrightarrow{\text{اندازه}} \sqrt{2} \\ (\vec{i} + \vec{j}) - (\vec{j} - \vec{k}) &= \vec{i} + \vec{k} \xrightarrow{\text{اندازه}} \sqrt{2} \end{aligned} \right\} \xrightarrow{\text{محیط}} 3\sqrt{2}$$

۴۵- گزینهی «۲»

فرض کنید $2\vec{a} = \vec{X}$ و $3\vec{b} = \vec{Y}$. پس

$|\vec{X} - \vec{Y}| = |\vec{X}| = |\vec{Y}|$ و این هم یعنی $\vec{X}$ و $\vec{Y}$ به صورت مثلث متساوی‌الاضلاع می‌شوند. پس $\alpha = 60^\circ$ ، $\beta = 120^\circ$ (چون دنبال هم هستند!) و $\gamma = 60^\circ$ است. پس

گزینه‌ی (۲) درست است.

لازم به ذکر است که $2\vec{a}$ هم جهت $\vec{a}$ و $3\vec{b}$ هم جهت $\vec{b}$ است!

۵۲- گزینهی «۱»

$$\begin{aligned}\vec{a} \cdot \vec{b} > 0 \Rightarrow \text{زاویه‌ی بین } \vec{a} \text{ و } \vec{b} \text{ حاده است.} \\ \Rightarrow x(2x) + x(-3) + (-1)(-1) > 0 \Rightarrow 2x^2 - 3x + 1 > 0\end{aligned}$$

$$\xrightarrow{x=1, \frac{1}{2}} x > 1 \text{ یا } x < \frac{1}{2} \quad \textcircled{1}$$

زاویه‌ی بین محور Oy و $\vec{b}$ منفرجه است.

$$\begin{aligned}\Rightarrow \text{زاویه‌ی بین } \vec{j} \text{ و } \vec{b} \text{ منفرجه است} \\ \Rightarrow \vec{b} \cdot \vec{j} < 0 \xrightarrow{\vec{j}=(0,1,0)} x < 0 \quad \textcircled{2}\end{aligned}$$

$$\textcircled{1} \cap \textcircled{2} \Rightarrow x < 0$$

۵۳- گزینهی «۲»

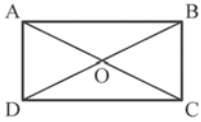
$$\begin{aligned}\overline{AB} &= B - A = (0, m-1, 1) \\ \overline{BC} &= C - B = (m, 1-m, 1) \\ \overline{AB} \cdot \overline{BC} &= 0 + (m-1)(1-m) + 1 = 0 \\ &\quad - (m-1)^2 \\ \Rightarrow |m-1| &= 1 \Rightarrow m = 2 \text{ یا } 0\end{aligned}$$

۴۶- گزینهی «۳»

اگر زاویه‌ی بین $\vec{a}$ و $\vec{b}$ ، θ باشد، زاویه‌ی بین $\frac{\vec{a}}{|\vec{a}|} + \frac{\vec{b}}{|\vec{b}|}$ با $\vec{b}$ برابر $\frac{\theta}{2}$ است. آخه $\frac{\vec{a}}{|\vec{a}|} + \frac{\vec{b}}{|\vec{b}|}$ فرمول نیمسازه!

$$2(\alpha + 10^\circ) = (3\alpha + 5^\circ) \Rightarrow \alpha = 15^\circ$$

پس:

۵۹- گزینهی «۱»

$$\overline{AO} \cdot \overline{AB} + \overline{AO} \cdot \overline{AD} = \overline{AO} \cdot (\overline{AB} + \overline{AD})$$

$$= \overline{AO} \cdot \overline{AC} = |\overline{AO}| |\overline{AC}| \cos 0^\circ = |\overline{AO}| |\overline{AC}|$$

اما چون $AB = 12$ و $BC = 5$ است، طبق فیثاغورس در مثلث ABC ، $AC = 13$ ، پس $AO = \frac{13}{2}$ می‌شود و

$$\frac{13}{2} \times 13 = \frac{169}{2}$$

پس جواب تست می‌شود:

۶۰- گزینهی «۲»

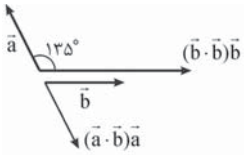
$$(\overline{r}\overline{a} + \overline{b}) \cdot (\overline{a} + \overline{r}\overline{b}) = \overline{r} |\overline{a}|^2 + \underbrace{\overline{a}\overline{b} + \overline{b}\overline{a}}_{\overline{2a \cdot b}} + \overline{r} |\overline{b}|^2$$

$$= \overline{r}(\overline{r})^2 + \overline{r}(m) + \overline{r}(\overline{r})^2 = 14m + 2$$

$$12 + 7m + 18 = 14m + 2 \Rightarrow 7m = 28 \Rightarrow m = 4$$

۶۱- گزینهی «۴»

چون $\overline{a}$ و $\overline{b}$ زاویه‌ی منفرجه می‌سازند، پس $\overline{a} \cdot \overline{b} < 0$. حالا $\frac{(\overline{b} \cdot \overline{b}) \overline{b}}{|\overline{b}|^2}$ یعنی ضربی مثبتی از $\overline{b}$ و در نتیجه هم‌جهت $\overline{b}$ است؛ ولی $\overline{a}(\overline{a} \cdot \overline{b})$ ، مخالف جهت $\overline{a}$ عدد منفی

پس زاویه‌ی این دو، برابر $180^\circ - 135^\circ = 45^\circ$ است.

۶۲- گزینهی «۴»

پخش می‌کنیم:

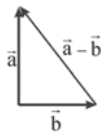
$$\overline{r}\overline{i} \cdot (\overline{i} - \overline{r}\overline{j} + \overline{r}\overline{k}) + \overline{j} \cdot (\overline{r}\overline{i} - \overline{j} + \overline{k}) + \overline{r}\overline{k} \cdot (\overline{i} + \overline{j} - \overline{k})$$

$$= \overline{r} |\overline{i}|^2 - \overline{r} \overline{i} \cdot \overline{j} + \overline{r} \overline{i} \cdot \overline{k} + \overline{r} \overline{j} \cdot \overline{i} - |\overline{j}|^2 + \overline{j} \cdot \overline{k}$$

$$+ \overline{r} \overline{k} \cdot \overline{i} + \overline{r} \overline{k} \cdot \overline{j} - \overline{r} |\overline{k}|^2 = \overline{r} - 1 - \overline{r} = -2$$

۶۳- گزینهی «۴»

روش اول:

$$|\overline{a} - \overline{b}|^2 = |\overline{a}|^2 + |\overline{b}|^2 - 2\overline{a} \cdot \overline{b} = (2\sqrt{6})^2 + (5)^2$$

$$\Rightarrow |\overline{a} - \overline{b}|^2 = 49 \Rightarrow |\overline{a} - \overline{b}| = 7$$

روش دوم: چون $\overline{a} \cdot \overline{b} = 0$ ، پس $\overline{a} \perp \overline{b}$ ؛ بنابراین در مثلث قائم‌الزاویه، فیثاغورس داریم! ...

۶۴- گزینهی «۲»

$$|\overline{a} + \overline{b}|^2 + |\overline{a} - \overline{b}|^2 = 2(|\overline{a}|^2 + |\overline{b}|^2)$$

$$\Rightarrow |\overline{a} + \overline{b}|^2 + 5^2 = 2(16 + 9) \Rightarrow |\overline{a} + \overline{b}| = 5$$

۵۴- گزینهی «۱»

$$\overline{a} - \overline{b} = (1, 4, 0) = \overline{x}, \quad \overline{b} = (1, -1, 1) = \overline{y}$$

$$\Rightarrow \cos \theta = \frac{\overline{x} \cdot \overline{y}}{|\overline{x}| |\overline{y}|} = \frac{1 - 4 + 0}{\sqrt{17} \sqrt{3}} = \frac{-3}{\sqrt{17} \sqrt{3}}$$

$$\Rightarrow \cos \theta = -\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{17}} = -\sqrt{\frac{3}{17}}$$

۵۵- گزینهی «۴»

$$|\overline{V}_1| = |\overline{V}_r| \Rightarrow \sqrt{4 + (a+1)^2 + 16} = \sqrt{a^2 + 16 + 9}$$

$$\xrightarrow[\text{اتحاد}]{\text{توان } 2} a^2 + 2a + 21 = a^2 + 25 \Rightarrow a = 2$$

$$a = 2 \Rightarrow \begin{cases} \overline{V}_1 = (2, 2, 4) \\ \overline{V}_r = (2, 4, 2) \end{cases}$$

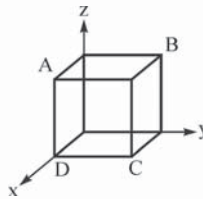
$$\Rightarrow \cos \theta = \frac{\overline{V}_1 \cdot \overline{V}_r}{|\overline{V}_1| |\overline{V}_r|} = \frac{4 + 12 + 12}{\sqrt{29} \sqrt{29}} = \frac{28}{29}$$

۵۶- گزینهی «۱»

$$\left. \begin{aligned} \overline{CA} = A - C = (1, -4, 5) \\ \overline{CB} = B - C = (-1, -3, 2) \end{aligned} \right\} \Rightarrow \cos \theta = \frac{\overline{CA} \cdot \overline{CB}}{|\overline{CA}| |\overline{CB}|}$$

$$= \frac{-1 + 12 + 10}{\sqrt{42} \sqrt{14}} \Rightarrow \cos \theta = \frac{21}{\sqrt{42} \sqrt{14}} = \frac{\sqrt{3}}{2} \Rightarrow \theta = 30^\circ$$

۵۷- گزینهی «۲»

$$A = (3, 0, 3), \quad B = (0, 3, 3)$$

$$C = (3, 3, 0), \quad D = (3, 0, 0)$$

$$\overline{AB} = B - A = (-3, 3, 0)$$

$$\overline{AC} = C - A = (0, 3, -3)$$

$$\overline{AD} = D - A = (0, 0, -3)$$

$$\Rightarrow \overline{AB} \cdot \overline{AC} + \overline{AC} \cdot \overline{AD} = (0 + 9 + 0) + (0 + 0 + 9) = 18$$

۵۸- گزینهی «۲»

روش اول: طبق گفته‌ی تست، $\overline{a} \cdot (\overline{X} + \overline{Y}) \neq 0$. حالا بررسی گزینه‌ها:

$$(1) \text{ گزینهی } \overline{X} = -\overline{Y} \Rightarrow \overline{X} + \overline{Y} = \overline{0} \Rightarrow \overline{a} \cdot (\overline{X} + \overline{Y}) = 0$$

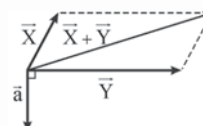
گزینه‌ی (۲): $\overline{a} \perp \overline{X}$ است ولی $\overline{a}$ بر $\overline{Y}$ عمود نیست! $\overline{a} \cdot \overline{X} = 0$ می‌شود ولی $\overline{a} \cdot \overline{Y} \neq 0$.

عبارت $\overline{a} \cdot (\overline{X} + \overline{Y})$ را به صورت $\overline{a} \cdot \overline{X} + \overline{a} \cdot \overline{Y}$ می‌نویسیم تا معلوم شود، صفر نمی‌شود.

$$(3) \text{ گزینهی } \overline{a} \perp \overline{X}, \quad \overline{a} \perp \overline{Y}, \quad \overline{X} \perp \overline{Y}$$

$$\Rightarrow \overline{a} \cdot \overline{X} = \overline{a} \cdot \overline{Y} = \overline{X} \cdot \overline{Y} = 0 \Rightarrow \overline{a} \cdot \overline{X} + \overline{a} \cdot \overline{Y} = 0 \quad \checkmark$$

گزینه‌ی (۴): چون $\overline{a}$ بر صفحه‌ی دو بردار عمود است، پس بر هر برداری در این صفحه، یعنی $\overline{X} + \overline{Y}$ ، عمود است؛ پس $\overline{a} \cdot (\overline{X} + \overline{Y}) = 0$.

روش دوم: مثال نقض برای گزینه‌ی (۲):